

1. Vazduh

Uvod

Merenja koncentracije zagađujućih materija sistematskim merenjem imisije** vrši se u skladu sa **Pravilnikom o graničnim vrednostima štetnih materija, metodama merenja imisije, kriterijumima za uspostavljanje mernih mesta i evidencije podataka (Službeni glasnik RS, broj 54/92 i 30/99) i Programu kvaliteta vazduha** koji Vlada Republike Srbije donosi na dve godine (sada je na snazi Program za 2004/2005).

Programsko sistematsko merenje zagađenosti ambijentalnog vazduha na teritoriji AP Vojvodine sprovodi se u cilju praćenja stepena zagađenosti u odnosu na granične vrednosti imisije (GVI)***, preduzimanja preventivnih mera za zaštitu vazduha od zagađivanja, informisanja javnosti i davanja preporuka za ponašanje u epizodama povećanog zagađenja vazduha, identifikacije izvora zagađenja, evaluacije dugotrajnih trendova i sagledavanja uticaja preduzetih mera na stepen zagađenosti vazduha.

Pored mernih mesta na kojima je obavezno merenje po Uredbi, merenja su vršena i u nekim manjim mestima gde postoji mogućnosti zagađenja ambijentalnog vazduha iz ložišta ili prisutne industrije.

Tabela 2.-Merna mesta za kontrolu kvaliteta vazduha po opštinama na teritoriji Vojvodine ubuhvaćena monitoringom kvaliteta vazduha u 2004. godini.

R.b	Lokalitet	Broj mernih mesta	Zagađujuće materije
1.	Novi Sad	2	SO ₂ , NO ₂ , čađ, taložne materije*, prizemni ozon, policiklični aromatični ugljovodonici, olovo i ukupni ugljovodonici
2.	Beočin	1	SO ₂ , NO ₂ , čađ, taložne materije* i suspendovane čestice
3.	Subotica	2	SO ₂ , NO ₂ , čađ, taložne materije*,
		1	prizemni ozon i formaldehid
4.	Sombor	2	SO ₂ , NO ₂ , čađ, taložne materije*
5.	Kikinda	2	SO ₂ , NO ₂ , čađ, taložne materije,
		1	akrolein, metanol i kadmijum
6.	Zrenjanin	2	SO ₂ , NO ₂ , čađ, taložne materije* i prizemni ozon
7.	Pančevo	2	SO ₂ , NO ₂ , čađ, taložne materije, amonijak, toluen, benzen, suspendovane čestice, (ukupne suspendovane čestice, metali, poliaromatični ugljovodonici), ukupni ugljovodonici i organoleptička ocena vazduha
8.	Sremska Mitrovica	2	SO ₂ , NO ₂ , čađ, taložne materije* i prizemni ozon
9.	Vršac	2	SO ₂ , NO ₂ , čađ, taložne materije*
		1	prizemni ozon
12.	Bačka Palanka	1	SO ₂ , NO ₂ , čađ
13.	Futog	1	SO ₂ , NO ₂ , čađ, taložne materije*, suspendovane čestice
14.	Stara Pazova	1	SO ₂ , NO ₂ , čađ, taložne materije*
15.	Elemir	1	SO ₂ , NO ₂ , čađ, taložne materije*, suspendovane čestice i prizemni ozon
16.	Novi Bečej	1	SO ₂ , NO ₂ , čađ, taložne materije*, suspendovane čestice i prizemni ozon
17.	Ada	1	taložne materije*
18.	Čoka	1	taložne materije*
19.	Novi Kneževac	1	taložne materije*
20.	Kanjiža	1	SO ₂ , NO ₂ , čađ, taložne materije* i prizemni ozon
21.	Senta	1	SO ₂ , NO ₂ , čađ, taložne materije* i prizemni ozon

*Analiza ukupnih taložnih materija sa analizom sadržaja normiranih toksičnih metala (živa, kadmijum, cink i olovo).

U svim mestima odabrane su merne tačke tako da pokriju industrijsku zonu, zonu stanovanja i centar grada.

** Imisija je nivo koncentracije zagađujućih materija kao rezultat svih emisija na određenom području

*** Granična vrednost imisije je najviši dozvoljeni nivo koncentracije zagađujućih materija u vazduhu.

Evropska informaciona osmatračku mrežu za životnu sredinu (*European Environment Information and Observation Network - EIONET*)

U okviru nastavka saradnje naše zemlje sa Evropskom agencijom za životnu sredinu i radi sprovođenja procedure uključivanja u evropski informacioni sistem (EIONET), formirane su ekspertske grupe za vodu i vazduh, koje imaju za cilj da usklade postojeću mrežu mernih stanica sa postojećim kriterijumima evropske mreže, odnosno da definiše reprezentativne stanice koje će biti sastavni deo evropske mreže, da izvrši izbor područja za praćenje, parametare koji će se pratiti, kao i metode praćenja.

Evropska agencija za zaštitu životne sredine (EEA) ima za cilj da se uspostavi mreža mernih stanica sa dovoljnom prostornom pokrivenošću, reprezentativnošću i kvalitetom, da obezbedi osnovne podatke, blagovremeno u vremenskom periodu ne dužem od šest meseci, koje zahteva Evropska agencija za zaštitu životne sredine.

Tokom 2004. godine Pokrajinski sekretarijat za zaštitu životne sredine i održivi razvoj je napravio su prvi korake ka uključivanju u **EIONET, slanjem podataka o kvalitetu vazduha u Novom Sadu i Beočinu, tokom 2003. godine. Poslati podaci ispunjavaju zahteve o formi informacija postavljene od strane EEA, što ima** za cilj da se podaci o kvalitetu životne sredine mogu međusobno porediti, da bi se mogla izvršiti procena uticaja kvaliteta životne sredine na zdravlje stanovništva, materijalna dobra i ekosisteme, proceniti zdravstveni efekti, kvantifikovati oštećenja materijalnih sredstava i vegetacije i sl.